

holder forskellig kontantpris, samt at beregningen af den effektive rente kan være endog særdeles kompliceret. Erfaringer fra udlandet viser, at oplysning om den effektive rente nødvendiggør udarbejdelse af omfattende og indviklede tabelværker, som mange sælgere vil savne forudsætningerne for at benytte korrekt. Det betydelige merarbejde for sælgeren, som vil være en følge af et krav om oplysning af den effektive rente, står ikke i et rimeligt forhold til oplysningens værdi for køberen, ligesom der vil være talrige muligheder for fejl. Uanset om der udarbejdes tabeller, vil der være mange tilfælde, hvor tabellerne ikke kan anvendes, fordi parterne ønsker at indgå individuelle aftaler, der ikke passer til tabellerne, og i så fald vil beregningen kræve betydelige matematiske forkundskaber. Oplysningspligten vil derfor vanskeliggøre individuelle afviklingsordninger, som er tilpasset den enkelte købers ønsker.

Justitsministeriet kan tilslutte sig kreditkøbsudvalgets flertals opfattelse, hvorefter oplysning om den effektive rente i hvert fald i en række tilfælde vil kunne være af værdi for køberen og vil kunne bidrage til at modvirke, at der beregnes urimeligt høje kreditomkostninger. En række lande, som i de senere år har gennemført en moderne lovgivning om forbrugerkredit, har da også foreskrevet, at den effektive rente skal oplyses. Dette gælder således Sverige, Belgien, England, Frankrig, Vesttyskland og U.S.A. Også det norske lovforslag og EF-kommissionens forslag til direktiv om forbrugerkredit indeholder pligt til at give denne oplysning. Endvidere har OECD's komité for forbrugerpolitik i 1977 anbefalet, at forbrugerne sikres oplysning om den effektive rente.

Oplysning om den effektive rente er ganske vist ikke isoleret et egnet middel til at vurdere, om et køb er fordelagtigere end et andet køb. Hensigten med oplysningen er da også alene at være et udtryk for selve kredittens fordelagtighed. Til vurdering af fordelagtigheden af købet er en række yderligere oplysninger nødvendige, især kontantprisen, ligesom også køberens vurdering af varens kvalitet naturligvis vil indgå i bedømmelsen.

På samme måde som kontantprisen sikrer en gennemsigtig prisdannelse for varen, sikrer den effektive rente gennemsigtighed for prisen på kredit. Selv om kreditomkostningerne oplyses som et samlet beløb, giver denne oplysning ved forskellig løbetid og forskellige udbetalings- og afdragsvilkår ikke i sig selv grundlag for at sammenligne prisen på forskellige kredittilbud. Medens de oplysninger om kreditomkostninger og kreditvilkår, som udvalget har været enig om, at sælgeren skal give, hver

for sig giver oplysning om og fastlægger de nærmere betingelser ved kreditkøbet, er der ingen af disse oplysninger, som i sig selv udtrykker prisen på kreditten på samme enkle måde som den effektive rente. Denne oplysning har derfor sit eget væsentlige formål, som ikke kan opfyldes af andre talstørrelser.

Justitsministeriet er opmærksom på, at beregningen af den effektive rente – som fremhævet af flere af høringsinstanserne samt af finansministeriets rentekonsulent – i praksis vil kunne frembyde betydelige vanskeligheder, navnlig for mindre erhvervsdrivende. Udarbejdelse af tabeller, der dækker de sædvanligt forekommende former for kreditkøbsaftaler, og af vejledninger til tabellerne vil dog i væsentlig grad kunne mindske disse vanskeligheder.

Ved en afvejning af de modstående hensyn har justitsministeriet fundet det rigtigst at medtage et krav om oplysning om den effektive rente i forbrugerløb.

Bl. a. på baggrund af det materiale, som nu foreligger fra andre lande, især Sverige, vil det være muligt at udarbejde autoriserede tabeller over den effektive rente ved kredit ydet under forskellige forudsætninger.

Tablet- og vejledningsmaterialet i England og især i U.S.A. er særdeles omfattende. Såvel i England som i U.S.A. omfatter oplysningspligten imidlertid tillige anden kreditgivning til forbrugere end kreditkøb, ligesom det kræves, at den effektive rente opgives med meget stor nøjagtighed.

Efter justitsministeriets opfattelse bør det tilstræbes, at tabellerne ikke bliver for komplicerede og omfattende. En væsentlig begrænsning kan f. eks. opnås ved at acceptere, at den effektive rente ikke udregnes med decimaler, men opgives til nærmeste hele procent. Endvidere vil tabelmaterialet kunne udarbejdes under hensyn til, at den alt overvejende del af kreditkøb sker med lige store ydelser og lige store perioder mellem ydelserne. Af kreditkøbsudvalgets fagedretsundersøgelse, jfr. betænkningens bilag 6, fremgår således, at 99 pct. af afbetalingshandlerne sker med månedlige ydelser. I de få situationer, hvor der følges en individuel afviklingsplan, er der mulighed for at lade rentetilskrivningen udgøre hele kreditomkostningen, dvs. at man undlader at pålægge et fast beløb (kredittillæg) for oprettelse af en kreditkøbskontrakt, men i stedet forhøjer den løbende rente tilsvarende. I denne situation er den pro anno-rente, som anvendes ved rentetilskrivningen, lig med den effektive årlige rente, der derfor ikke skal beregnes særskilt.